

36 il, 6 ay, 21 gün qüsursuz xidmət

Onu iki ilə yaxındır ki, tanıyıram. Rusiya daxili işlər orqanlarında xidmət edib. Hazırda isə təqaüddədir. Polis polkovnikidir. Özü haqqında danışmağı sevmir, daha doğrusu, çox danışan deyil...

Bəzən təsadüflər həyatımızı dəyişəndə, bütöv bir ömrün məcrasını istədiyimiz səmtə yönəldəndə və ya yönəltməyəndə bizdən asılı olmayan bir qüvvənin hər anımıza belə müdaxiləsinin fərqi varmıdır? Yerini və göyün cazibəsindən çıxma bilməyimizin mümkün olmadığını görüb filosof şairimiz Məmməd Araz demiş "Bir ümidinin etəyindən tutub fırlanırq".

Qatarda baş verən bir hadisədən sonra ömrünü daxili işlər orqanlarına bağlayan həmyerlimiz Mehdiyev Yaşar İmbrant oğlu 1955-ci ildə avqustun 20-də Cəlilabadın Sərhədabad kəndində dünyaya göz açıb. Doğma kəndlərindən Rusiyanın Çinlə olan sərhədlərinə qədər uzanan yollar bu gün alın qırıqlarından qısa gəlir ona. Ümumiyyətlə, yazıya inanan insandır, həm də taleyin yazdığı alın yazısına.

Sən demə, çevrəməzdə bizi əhatə edən maddi-mənəvi aləmin də həyatımızda rol böyükdür. O, hərbi xidmətinə başa vurduqdan sonra təyyarə ilə də evlərinə dönə bilər.

Yaşar müəllimi suallarla bezdirməməkdən ötrü tez-cə mətləbə keçmək istəyirəm. O isə "Mən danışım, siz isə çayınızı için", - deyib qaynarqanlı cənublu balası olduğunu bir daha bürzə verir. Və danışmağa başlayır:

"Orta məktəbi bitirdikdən sonra 1974-cü il mayın 3-də həqiqi hərbi xidmətə çağırıldım. Bir kənd uşağının Bakını görmək xoşbəxtliyi çox uzun çəkmedi. Hara, kimlə gedəcəyimiz belli deyildi. Düz 14 gün qatarla yol gəlib Çinlə sərhəd olan Primorski vilayətinə çatdıq. Bizi Ukrayna rayonuna gətirdilər. Rus dilini yaxşı bilmirdim deyə, ilk günlər çox darıxdırıcı gəlirdi. Sonra mühitə və rejimə alışdım, rus dilini öyrənməyə başladım. Bacarıqlı, idmanı sevən, qayda-qanuna riayət edən əsgər kimi komandirlərin etimadını doğrultduğum üçün məni serjant məktəbinə göndərdilər. Orada altı ay oxudum. 1976-cı il mayın 20-də baş serjant rütbəsi ilə ordudan tərxis olundum. Evə qayıdıb doğmalarımı, əzizlərimi, atamı-anamı görmək istəyirdim. Bu 2 il mənə sanki 20 il kimi gəlmişdi.

Ussıriski şəhərinin dəmiryolu vağzalına gəlib qatara bilet aldım. Qatara yola düşməyinə az qalmış bizim yaxınlığımızda milisler bir nəfəri dövrəyə aldılar. Axtarış zamanı onun cibindən və çantasından narkotik maddə çıxdı. Mən də bunun şahidi oldum. Məni və yanımda olan bir neçə nəfəri də hal şahidi kimi saxlayıb dindirildikdən sonra izahatımızı aldılar. Mənim azərbaycanlı olduğumu bilən kiçik leytenant rütbəli bir milis əməkdaşı yaxınlaşıb bu prosesdə sonadək onlara köməyimin lazım olduğunu dedi və bir neçə gün ləngiməli oldum..."

Həmin gənc milis kiçik leytenantı isə bu gün bəlkə də çoxumuzun tanımadığı general-mayor, hüquq elmləri doktoru, professor Xanlar Ələkbərov idi. Xanlar müəllimin təkidi ilə Yaşar müəllim qalmağa qərar verir. Öz həmyerlisinə, qanı, canı bir olan soydaşına arxa durmaq, onun gələcəyini qurmaq üçün Xanlar Ələkbərov çox əziyyət çəkir, onu Rusiya daxili işlər orqanlarında xidmətə qəbul etdirməkdən ötrü, sözün əsl mənasında, fədakarlıq göstərir.

Yaşar müəllim deyir ki, milis sıralarına daxil olanda sevincinin həddi-hüdudu yox idi. Bu təsadüf olmaqla yanaşı, həm də onun çoxdankı arzusuymuş.

Bu yerdə kiçik bir haşiyə çıxmaq istəyirəm: Yaşar müəllimin babası İmanxan Qara oğlu Qarayev 1941-1945-ci illər müharibəsindən sonra Xalq Daxili İşlər Komissarlığında işləyib, cinayətkarlığa və banditizmə qar-

şı mübarizə aparıb.

"Babama söz vermişdim ki, mən də sən kimi milis olacağam. Min bir əzab-əziyyətlə olsa da, arzuma çatmışdım. Məni DİO-ya qəbul etmək üçün uzun müddət araşdırma getdi, demək olar ki, haqqımda hər şeyi bir-cə-bircə yoxlamışdılar. Həm də axı o za-

man azərbaycanlıların sovet milisi sıralarına qəbul olunmağı elə də asan deyildi. Üzdə olmasa da, müəyyən qadağalar vardı. Bəxtim üzümə gülmüşdü, ancaq üzərimdə çox böyük məsuliyyət vardı. Savadımı, biliyimi təkmilləşdirməli, rus dilinin inceliklərinə yiyələnməliydim ki, sənədləşmə, yazı-pozu işlərində çətinliyim olmasın. Yəni Xanlar Ələkbərov köməyimə çatdı. O, mənim müəllimim idi. Bildirdim ki, çıxdığım yol çətin, əziyyətli olsa da, sonunda işiq var."

Tale onun bundan sonrakı xidmət yolunu da nəqliyyata bağlamışdı. O, nəqliyyat polisi kimi cinayətkarlığa, narkotiklərin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə aparacaqdı. Sahəsi Vətənimiz Azərbaycandan böyük olan, özü də Çinlə sərhəddə yerləşən məkanda, 165 min kvadrat kilometr sahədə xidmət etmək insandan hünər və səbir istəyirdi. Ərazinin Çinlə, Şimali Koreya ilə sərhəddə yerləşməsi, çoxşəxli ticarət əlaqələri və burada dəmir yolunun imkanlarından geniş istifadə edilməsi qatarlarda baş verən cinayətlərin üstünü açmaqda çətinlik yaradırdı. Qısa bir zaman kəsiyində özünü doğrultması, peşəkar bir əməliyyatçı kimi bağlı qalmış cinayətlərin üstünü açması rəhbərliyin gözündən yayınmır. Və tezliklə Yaşar müəllimi Cinayət-axtarış şöbəsinə dəvət edirlər...

Milliyyətdən asılı olmayaraq hər kəs ona hörmət edir, rəğbət bəsləyirdi. Çünki işini sevirdi, tapşırılan vəzifənin öhdəsindən bacarıqla gəlirdi, cinayətkardan qorxmurdu, hazırladığı əməliyyatlarda səhvə yol verməzdi. Qazandığı savadla təcrübənin vəhdəti onu ən çətin sınaqlardan üzü ağ çıxarmışdı...

Çıxan millətdən olan cinayətkarlar ona "Qara akula", azərbaycanlılar "Kapitan Katanaya", çinlilər isə "Qara rus polkovniki" deyirdilər...

"Bir müddət işlədikdən sonra rəis məni yanına çağırıb dedi ki, sən yaxşı işçisən, məsuliyyətliyəm. Mən istəyirəm ki, ali təhsil alsan ki, vəzifə pillələrində irəliləyə biləsən. 1984-cü ildə Xabarovskda Nəqliyyat İnstitutuna qəbul olundum. O vaxtı qatarlarda törədilən cinayətlərin eksrəyyəti bağlı qalırdı. Bu sahədə təhsil almağım işimə yaradı və bu da heç şübhəsiz ki, cinayətlərin açılmasında özünü çox gözletmədi. Məni sonuncu kursda əməliyyat müvəkkili təyin etdilər. Yəni də əsas işim nəqliyyat vasitələrində, xüsusən də qatarlarda narkotiklərin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi ilə mübarizə

idi. Primorski vilayəti Çinlə sərhəd olduğundan burada narkotiklərlə bağlı törədilən cinayətlər üstünlük təşkil edirdi."

Bəzən bir insanın taleyi yaşadığı dövrün tarixinə çevrilir, onun həqiqətlərini özündə əks etdirir. Bəlkə də dünyada insanı öyrənməkdən mürekkəb heç nə yoxdur. Onu öy-

Şərq Dövlət Universitetində hüquq təhsili alır.

Qürbətə keçən mənalı ömrün akkordları səsləndikcə xəyalımdan bu gün Rusiyanın elminin, iqtisadiyyatının, hərbi qüdrətinin artmasında əməyi olan həmyerlimlərim keçir. Və Yaşar müəllim xatirələrini vərəqləyir:

"Düz beş il 5 il narkotiklərlə mübarizə apardım. Sonra səhətimdəki problemlərlə əlaqədar həkimlərin məsləhəti ilə bu işdən uzaqlaşdım. 1994-cü ildə Nəqliyyat Polisinin 6-cı idarə yaradıldı. Bu əməliyyat-axtarış bürosu adlanırdı. Orada baş inspektor idim. Sonra ağır və xüsusilə ağır cinayətlərə dair şöbə yaradıldı. Həmin şöbədə 9 il 7 ay işlədikdən sonra milis polkovnik-leytenantı rütbəsini aldım."

Yaşar müəllim SSRİ dağıldıqdan sonra Rusiyada gəlmələrə qarşı qərribə abı-havanın hökm sürdüyünü, rusların qeyri-millətləri görmək istəməməsinə belə xatırlayır: "1990-cı ildə vəziyyət pisləşəndə və gəlmələrə münasibət kəskinləşəndə vəziyyətim burada yaşayan azərbaycanlılar üçün ağır olacağını əvvəlcədən təxmin etmişdik. Vəziyyətdən çıxış yolu tapmaq üçün müxtəlif vasitələr düşündük və belə qərara gəldik ki, "Bizim xalq" adlı diaspor təşkilatı yaradaq. Düzdür, o zaman ermənilərdən fərqli olaraq bizim diasporla bağlı düşüncələrimiz elə də geniş deyildi. Ancaq sonradan bu işin də öhdəsindən

rənmək üçün isə vaxtdan, zamandan çox, ünsiyyətə ehtiyac var. Mehız ünsiyyət vasitəsilə yaşanmış hadisələri öyrənmək, işıqlandırmaq, keçmişdən gələcəyə körpü salmaq olar. Dünən olduğu kimi, bu gün də rus siyasətinin labirintindən çıxmaq, onun ideoloji, siyasi, iqtisadi dayaqlarının hansı dəyərlər üzərində qurulmasına vaqif olmaq elə də asan deyildi.

Sən demə, o zaman sovet ideoloqları və təndaşlarını, xüsusən də Çinlə sərhəddə yaşayan insanları öyrətməmiş ki, Çin Sovet İttifaqı ilə olan sərhəd bölgələrində ona görə narkotik tərkibli bitkilər becərir ki, sovet insanının, sovet gəncinin beynini zəhərləyib gəncliyi və gələcəyi məhv etməklə yanaşı, dövlətin də sütunlarını sarsıtsın.

1984-1985-ci illərdə tərkibində alkoqol olan içkiləri satmaq qanunla yasaq edildiyindən həmin ərəfədə, xüsusən də gənclər narkotik vasitələrə meyl saldılar. Bu da cəmiyyəti narkomaniya adlı bir bəla ilə üzbuüz qoydu ki, sonda onunla mübarizəyə bütün ictimaiyyət cəlb olundu. Baş verən cinayətlərin çoxu elə narkomanlar tərəfindən törədilirdi. Tonlarla narkotik vasitənin qanunsuz dövriyyədən çıxarılmasına baxmayaraq, hüquq-mühafizə orqanları narkomaniya ilə mübarizə aparmaqda çətinlik çəkirdi...

Xabarovsk Nəqliyyat İnstitutu bitirdikdən sonra rəhbərlik ona hüquq təhsil almasını da məsləhət görür və beləcə həmyerlimiz Uzaq

layiqincə gəldik və ruslara sübut etdik ki, biz azərbaycanlılar kimsənin haqqını tapdarmır, zəhmətimizlə, savadımızla daim irəliləyir, doğru gedib, etimadı doğrultmağa çalışırıq."

O, 2006-cı ildə Primorski diyarı Nəqliyyatda Polis İdarəsinin Regional Şöbəsinin rəis müavini işləməklə bərabər, həm də kriminal milisin reisi olub. Bir müddət sonra isə Nəqliyyatda Polis İdarəsinin Regional Şöbəsinin reisi vəzifəsinə yüksəlib. 2008-ci ildə polkovnik rütbəsi verilib. 2010-cu il dekabrın 22-də 55 yaşında təqaüdə çıxıb. 36 il, 6 ay, 21 gün Rusiya daxili işlər orqanlarında qüsursuz xidmət edib.

Xidmət illi ərzində 86 dəfə DİN rəhbərliyi tərəfindən mükafatlandırılıb. "Milis əlaçısı", Əmək veteranıdır. Rusiya DİN-in 200 illik medalı ilə təltif olunub.

Ailəçanıdır. Üç övlad atasıdır. Həm də babadır. Oğlu bir zamanlar çalışdığı xidmət sahəsində - nəqliyyat polisinə çalışır, polis mayorudur.

**Hafiz Təmirov,
polis kapitani**

Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyəsi əsasında hazırlanıb.